

**Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

Обрусна С.Ю., Чубань В.С.

Банківське право

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої
освіти в галузі знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»

Черкаси – 2018

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (протокол №1 від «30» серпня 2018 р.)

Обрусна С.Ю., Чубань В.С.

Банківське право: [методичні вказівки до виконання контрольної роботи для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право»] / С.Ю. Обрусна, В.С. Чубань// Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, 2018. – 14 с.

© Обрусна С.Ю., Чубань В.С.

© Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА.....	4
ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	5
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ...	5
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	6
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	8
ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	11
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14

ВСТУП

Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Банківське право» адресовано для здобувачів підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право».

Представлений посібник складається з вступу, шести розділів, списку рекомендованої літератури. У посібнику викладено матеріали, необхідні для самостійного виконання контрольної роботи з дисципліни «Банківське право», подано інформацію щодо організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи здобувача, форм і методів поточного та підсумкового контролю, оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів, вимоги до оформлення контрольної роботи та вибору варіанту, завдання для виконання контрольної роботи. У необхідному об'ємі вказано базову та допоміжну літературу.

Завдання, що становлять зміст контрольної роботи здобувача, охоплюють усю теоретичну структуру курсу дисципліни, і сформульовані так, що повною мірою дають змогу перевірити, як здобувачі засвоїли знання з курсу.

Кожен варіант контрольної роботи містить три питання. Усі варіанти рівнозначні за своєю складністю і потребують застосування широкого діапазону знань.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА

Самостійна робота здобувача, відповідно до Державних стандартів освіти, повинна становити не менш як 50% часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень.

Головною метою самостійної роботи здобувача є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості.

Основними завданнями самостійної роботи здобувача є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні встановлених стандартів.

Зміст самостійної роботи здобувача визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого здобувача можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувачів охоплює: підготовку до аудиторних занять; виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу; підготовку до всіх видів контрольних випробувань тощо.

Самостійному вивченню здобувачами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах глобалізації освітньої діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачами тем, передбачених програмою дисципліни «Банківське право». Форма підсумкового контролю – залік.

Одним з методів контролю знань дисципліни «Банківське право» є контрольна робота здобувача.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Оцінювання результатів засвоєння знань здобувачів здійснюється у такий спосіб і за такими критеріями: результати самостійної роботи (контрольна робота); результати заліку.

Шкала оцінювання знань наведена в таблиці 1.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно	не зараховано

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, передбаченим навчальним планом вивчення курсу „Банківське право”.

Робота повинна бути надрукована на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, ліве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Обсяг роботи – 10-15 друкованих аркушів. На титульному листі необхідно вказати назву предмету що вивчається, номер залікової книжки, назву навчального закладу.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані чорнилами одного кольору, державною мовою, акуратно оформлені.

При відповіді на практичне завдання – обов’язково робити посилання на нормативні акти держави і використовувати їх при розкритті питань.

Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з методичними вказівками, питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях.

На кожній сторінці слід залишати поля шириною 30 – 35 мм. для зауважень рецензента. В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури,

поставити дату і підпис. Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці.

Рівень знань здобувачів дисципліни за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

– диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;

– аналізувати зміст правових актів, які нормують організацію страхових відносин;

– робити узагальнюючі висновки по питанню, яке винесено на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

- **“50 балів”** – якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв’язує складні завдання, застосовуючи при цьому діючі нормативно-правові акти;

- **“40 балів”** – якщо здобувач твердо знає і виклав програмний матеріал, крім відтворення знань, ще і вміє розв’язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичного завдання;

- **“30 балів”** – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні та практичне питання; продемонстрував вміння відтворити знання;

- **“незадовільно”** – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, або робота виконана не по варіанту.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач факультету заочного навчання зобов’язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати „Повторно” і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, або не в повному обсязі, не має списку використаної літератури - не зараховується.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на екзаменаційну сесію не викликаються.

В тексті контрольної роботи обов’язкове посилання на використані літературні джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. У список використаної літератури вносяться праці, з яких запозичуються цитати, думки, статистичні дані, на які робиться посилання. Бібліографічні посилання – це сукупність відомостей про літературне джерело, що використовується в тексті контрольної роботи. Джерела в списку літератури потрібно розташовувати згідно порядку посилань в тексті записки або в алфавітному порядку. Відомості

про джерела повинні включати: прізвище та ініціали автора, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер згідно з списком літератури.

У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього, в т.ч. стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Контрольна робота передається методисту факультету заочного навчання.

Контрольна робота складається із 3 теоретичних питань.

Обов'язковими вимогами до теоретичного завдання є:

- зміст;
- висвітлення питання;
- посилання (при запозичені тексту);
- список літератури.

Варіант завдання визначається по порядковому номеру здобувача в списку навчального журналу.

Здобувач при необхідності може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

Перелік завдань до виконання контрольної роботи

Варіант 1

- I. Розкрийте наведені теоретичні питання:
1. Поняття банківського права.
 2. Заходи впливу, що застосовуються Національним банком України.
 3. Функції банківської системи у сфері валютного регулювання та валютного контролю.

Варіант 2

- I. Розкрийте наведені теоретичні питання:
1. Предмет на метод банківського права.
 2. Поняття та правова основа банківського регулювання та банківського нагляду.
 3. Філії та представництва банку та їхній правовий статус.

Варіант 3

- I. Розкрийте наведені теоретичні питання:
1. Принципи банківського права.
 2. Поняття та види банківських об'єднань банків.
 3. Керівні органи та структура НБ.

Варіант 4

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Поняття та види джерел банківського права.
2. Статус працівників Національного банку України.
3. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Варіант 5

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Правова характеристика договору застави.
2. Система банківського права.
3. Нормативно-правові акти Національного банку України.

Варіант 6

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Поняття, функції та структура банківської системи України.
2. Правовий статус Національного банку України як центрального банку України та особливого органу державного управління.
3. Поняття кредитних відносин.

Варіант 7

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Зміст банківських правовідносин у сфері банківського регулювання та банківського нагляду.
2. Банківська система США.
3. Поняття, особливості, види кредитних договорів.

Варіант 8

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Банківська система Великобританії.
2. Правова характеристика договору позички.
3. Взаємовідносини Національного банку України з вищими та центральними органами державної влади.

Варіант 9

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Безготівкові розрахунки: поняття правові форми.
2. Функції банківської системи у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
3. Система банківського права.

Варіант 10

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Поняття та склад банківських правовідносин.
2. Правова природа розрахункових відносин.
3. Правова основа здійснення готівкових розрахунків.

Варіант 11

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.
2. Правова характеристика договору поруки.
3. Порядок розкриття банківської таємниці.

Варіант 12

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Поняття та сутність банківського права в зарубіжних країнах.
2. Правове регулювання ринку цінних паперів
3. Відповідальність за порушення готівкових операцій.

Варіант 13

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Порядок створення, державної реєстрації, ліцензування діяльності та реорганізації банків.
2. Зміст та обсяг інформації що становить банківську таємницю.
3. Основоположні засади здійснення взаємовідносин банку з клієнтами.
Права клієнтів.

Варіант 14

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

1. Поняття, зміст, особливості та сторони договору банківського рахунку.
2. Поняття фінансової установи та критерії віднесення юридичних осіб до фінансових установ.
3. Правові засади здійснення безготівкових розрахунків в Україні.

Варіант 15

I. Розкрийте наведені теоретичні питання:

2. Безготівкові розрахунки: поняття правові форми.
3. Відповідальність за правопорушення на ринку цінних паперів.
4. Порядок розкриття банківської таємниці.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття банківського права.
 2. Предмет та метод банківського права.
 3. Принципи банківського права.
 4. Поняття та види джерел банківського права.
 5. Система банківського права.
 6. Поняття та склад банківських правовідносин.
 7. Поняття фінансової установи та критерії віднесення юридичних осіб до фінансових установ.
 8. Поняття, функції та структура банківської системи України.
 9. Поняття та види банківських об'єднань банків.
 10. Правовий статус Національного банку України як центрального банку України та особливого органу державного управління.
 11. Керівні органи та структура НБУ
 12. Статус працівників Національного банку України.
 13. Нормативно-правові акти Національного банку України.
 14. Взаємовідносини Національного банку України з вищими та центральними органами державної влади.
 15. Поняття та правова основа банківського регулювання та банківського нагляду.
 16. Зміст банківських правовідносин у сфері банківського регулювання та банківського нагляду.
 17. Заходи впливу, що застосовуються Національним банком України.
 18. Порядок створення, державної реєстрації, ліцензування діяльності та реорганізації банків.
 19. Філії та представництва банку та їхній правовий статус.
 20. Основні засади здійснення взаємовідносин банку з клієнтами.
- Права клієнтів.
21. Правова природа розрахункових відносин.
 22. Поняття, зміст, особливості та сторони договору банківського рахунку.
 23. Відповідальність за порушення зобов'язань за договором банківського рахунку.
 24. Правова основа здійснення готівкових розрахунків.
 25. Відповідальність за порушення готівкових операцій.
 26. Правові засади здійснення безготівкових розрахунків в Україні.
 27. Безготівкові розрахунки: поняття правові форми.
 28. Відповідальність за порушення порядку здійснення безготівкових розрахунків

29. Функції банківської системи у сфері валютного регулювання та валютного контролю.
30. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.
31. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
32. Поняття кредитних відносин.
33. Поняття, особливості, види кредитних договорів.
34. Правова характеристика договору застави.
35. Правова характеристика договору поруки.
36. Правова характеристика договору позички.
37. Правове регулювання ринку цінних паперів
38. Відповідальність за правопорушення на ринку цінних паперів.
39. Поняття банківської таємниці та її правове регулювання.
40. Зміст та обсяг інформації що становить банківську таємницю.
41. Порядок розкриття банківської таємниці.
42. Відповідальність за порушення банківської таємниці.
43. Поняття та сутність банківського права в зарубіжних країнах.
42. Побудова банківських систем в зарубіжних країнах.
43. Роль Центрального банку в банківській системі зарубіжних країн.
44. Банківська система США.
45. Банківська система Великобританії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

Костюченко О.А. Банківське право: Підручник. – 4-ге вид. – К.: А.С.К., 2011. – 624 с.

Допоміжна література

Нормативно-правова база:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254/96 ВС (Із змінами, внесеними згідно із Законом від 01.02.2011р. № 2952-VI № 2952-VI (редакція станом на 12.06.2013р.)) [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр

2. Цивільний кодекс України: Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003р. № 435-IV в редакції від 02.08.2018 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/435-15

3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III в редакції від 28.08.2018 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2121-14>

4. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV в редакції від 09.05.2018 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/679-14>

Навчальна та наукова література:

1. Банки та банківська діяльність: збірник офіційних текстів законів станом на 5 березня 2012 року / поряд. : Ю. І. Руснак. – К.: ЦУЛ, 2012. – 498 с.

2. Ващенко Ю. В. Банківське право: Навчальний посібник / Ю. В. Ващенко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 344 с.

3. Гетманцев Д.О. Банківське право України: навчальний посібник / Д. О. Гетманцев. – Київ: ЦУЛ, 2007. – 344 с.

4. Качан О.О. Банківське право: навч. посібник / О. О. Качан. – К.: Школа, 2004. – 296 с.

5. Костюченко О.А. Банківське право: Банківська система. Національний банк. Комерційні банки. Розрахунки і кредитування. Ринок цінних паперів. Національне валютне законодавство. Банківські системи зарубіжних країн. / О.А. Костюченко. – Київ: Вид-во "А.С.К.", 2003. – 928 с

6. Муравйов К.В. Правове регулювання ринку цінних паперів: навч. Посібник / К. В. Муравйов, О. В. Субочев, В. В. Токар. – К.: ЦУЛ, 2012. – 272 с.

7. Обрусна С. Ю. Правові проблеми регулювання банківської системи регіону. Підвищення соціально-економічної ефективності регіону: монографія

/авт.. кол.; за ред. д-ра економічних наук, проф. Р.Ф. Пустовійта. – К.: УБС НБУ, 2015. – С 228 – 243.

8.Обрусна С. Ю. Місце банківського права у системі права України Фінансовий простір. – 2013. – № 3(11). – Режим доступу: <http://fp.cibs.cu.ua/files/1303/13osjmbp.pdf>

9.Обрусна С. Ю Теоретико-правові проблеми розвитку банківської системи регіону. // Правовий вісник Української академії банківської справи – 2014. № 2 (11). – С. 24 – 28.

10. Обрусна С. Ю Джерела банківського права: теоретичні та прикладні аспекти // Право і суспільство. – 2015. – № 4. – Ч. 4 – С.144 – 147

11.Орлюк О.П. Банківське право. / О.П. Орлюк. – Київ: Юрінком Інтер, 2004. – 376 с

12. Старинський М.В. Порівняльне банківське право: Навчальний посібник/ М.В. Старинський. – Суми: Університетська книга, 2006. – 299 с.

13. Старинський М.В. Правове регулювання відносин у сфері випуску та обігу цінних паперів в Україні: Навчальний посібник / М.В. Старинський; Завальна Ж.В. – Суми: Університетська книга, 2007. – 405 с.

14. Банківське право України / Ред. А.О. Селіванов. - Київ : Ін Юре, 2015. – 384с.

15. Чернадчук В.Д. Правове регулювання неплатоспроможності банків : навчальний посібник / В.Д. Чернадчук. – Суми: Університетська книга, 2007. – 230 с.

16.Шемшученко Г.Ю. Фінансово-правове регулювання банківського кредитування / Г. Ю. Шемшученко. – Київ: Юридична думка, 2006. – 264 с.

17.Федоренко Г. О.Банківське право: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Г. О. Федоренко. - Київ : КНЕУ, 2005. – 86 с.

Інформаційні ресурси

1.Офіційне представництво Президента України // Режим доступу: www.president.gov.ua

2.Урядовий портал : єдиний портал органів виконавчої влади України // Режим доступу: www.kmu.gov.ua

3.Верховний Суд України: інформаційний сервер // Режим доступу: www.scourt.gov.ua

4.Верховна Рада України: офіційний портал // Режим доступу: portal.rada.gov.ua

5.Офіційне представництво Національного банку України // Режим доступу: www.bank.gov.ua

Примітка: по мірі зміни нормативно-правової бази України список рекомендованих джерел буде доповнюватися.